

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Antonini Diana Panormitani, Cler. Reg. & S. Officij
in Regno Sicil. Consultoris, Practicæ Resolutiones
Lectissimorum Casuum**

Diana, Antonino

Antverpiæ, 1645

Horæ canonicæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41753

ad impensas in chirurgum faciendas, & ad æstimationem operarum, quibus caruit quamdiu ex illo vulnere fuit inutilis ad opificium exercendum: potest tamẽ deduci æstimatio molestiæ, quam in opificio habiturus erat. Molin. & alij 2. Idem est si talem occiderit, quamvis non teneatur totum lucrum compensare, cum lucrum in spe non tanti valeat, quanti in re: quare id taxari debet iuxta æstimationem annorum quibus putabatur supervicturus. D. Thom. & alij. Sed pro cicatricis deformitate, imò ipsius vitæ iacturâ, nulla pecuniæ compensatio facienda est ante Iudicis sententiam. Vasq. & alij 15. *p. 3. tract. 6. ref. 53 & p. 5. tr. 4. ref. 53. & 54.*

19 Restitutio pro homicidio non debet necessariò fieri per Missas, vel preces. Layman & alij 4. etsi deceat Confessarium talia imponere pro occiso. *p. 5. tr. 4. ref. 55.*

Horæ canonica.

Qui recitat officium animo non satisfaciendi pro tunc, si postea pertæsus mutet intentionem, & velit satisfacere illâ recitatione, satisfacit obligationi: quia qui facit quod lex imperat

perat etiam sine intentione satisfacendi legi, verè satisfacit. Vasq. & alij. *p. 2. tr. 12. ref. 37.*

2 Beneficiarius voluntariè recitans officium sine debitâ attentione, non tenetur ad restitutionem fructuum: quia hæc pœna imposita est omittentibus recitationem officij. Malder. & alij. 8. quamvis communiter DD. contrarium doceant. *ibid ref. 1.*

3 Recitans horas canonicas cum voluntariâ distractione, satisfacit præcepto Ecclesiæ. Idemque est de Missâ sine attentione auditâ, modò non desit externa reuerentia. Coninc & alij 12. sed communis sententia est contraria. Imò probabiliter satisfacit præcepto, qui legit horas animo nõ satisfaciendi præcepto. Vasq. & alij 5. *ibid ref. 2. & part. 3. tr. 6. ref. 68. & p. 4. tr. 4. ref. 107.*

4 Qui privatim Officium recitat, satis esse si vocem formet labia mouendo, etiam si à nemine, neque à seipso audiri possit, docet Azor. & alij 3. Quod pro scrupulosis est admittendum, non tamen pro aliis: nam si vox debet esse articulata, debet esse audibilis; ergo minimum audiri debet ab ipso recitante, seclusis impedimentis extrinsecis.

Suar.

Suar. & alij 2. Cùm autem duo simul recitant, non est necesse, ut ambo dicant antiphonas, ut fit in choro, neque etiam ut alternis dicant lectiones, sed potest unus omnes legere Villalob.

p. 2. tr. 12. ref. 11. & 12 & p. 6. tr. 6. ref. 10.

5 Moniales, & deputati ad chorum, tenentur sub peccato mortali persolvere horas canonicas, ex vi consuetudinis, etiam privatim dum à choro absunt. Suarez & alij 11. Nihilominus de hac consuetudine, saltem obligante sub mortali, multi dubitant. Caiet. & alij 6 & eam negat Bordon. *part. 6 tr. 8. ref. 12 & p. 2. tr. 12. ref. 17.*

6 Monachus fugitiuus, aut eiectus è monasterio, non tenetur recitare officium; quia non est in statu in quo obligetur. Bonacin. sicut neque Clerici, & Religiosi damnati ad triremes. Sanch. & alij 3 *p. 2. tr. 12. ref. 18. & 40.*

7 Clerici minores, tenentur recitare psalmos ab Episcopo in ordinatione iniunctos. Suarez & alij 4. alij tamen putant tantùm obligari ex honestate, non autem sub peccato mortali. Sotus & Valent. Quare non potest Episcopus illis imponere aliquid quotidie recitandum. Filliuc. & alij. *ibid. ref. 20.*

8 Qui

8 Qui ordinatur Subdiaconus, tūc tenetur recitare horas à tempore ordinationis, v. g. si ordinatus est hora xi. tenetur ad summum recitare senā, & reliquas horas. Castro P. & alij 3. Imò si manente susceptionem Ordinis officium recitasset, probabiliter non teneretur illud repetere. Trullench. *est* hoc affirmet Bonacin. Idem est de emittente professionem. p. 4. tr. 4. ref. 28. & p. 6. tr. 7. ref. 38.

9 Qui recepit beneficium inualidè, siue ob Simoniam, vel quia est irregularis, vel aliā de causā, non tenetur ad recitandas horas; quia non habet verū titulum beneficij. Quòd si tamen hic postea peteret revalidationem beneficij, & compositionem pro fructibus deberet exprimere se non recitasse horas, vel teneretur ob illam causam iterum componere de fructibus. Sanchez p. 4. tr. 4. ref. 146.

10 Qui habet ad eò tenue beneficium, ut non excedat 16. aureos, non tenetur ad horas. Sanchez & Less. *ibid.* Imò nisi excedat 20. Ledesm. Requirit autem Malder. ut sufficiat ad tertiam partem mediocris sustentationis. p. 2. tr. 12. ref. 9. & p. 5. tr. 5. ref. 25.

11 Beneficiarius non tenetur ad horas canonicas ante pacificam beneficij possessionē. Suarez & alij 7. p. 2. tr. 12. ref. 21.

12 Coadiutoria in beneficio cum futurâ successione, & assignatione alicuius portionis pro congruâ, non obligat ad horas ; quia non est beneficium. Suar. & alij 4. p. 5. tr. 13. ref. 75.

13 Qui Matutinum diuidit à Laudibus debet in fine illius dicere orationē diei (Gauant. & alij 3.) etsi id neget Sâchez. Illa autē diuisio non dicit interruptionem officij, vnde priuatim fieri potest sine causâ. Bonart. p. 5. tr. 14. ref. 48.

14 Quamuis interruptio inter recitandum sit notabilis, & sine iustâ causâ ; non est mortale, non repetere ab initio. Quia hæ circumstantiæ non pertinent ad substantiam præcepti. Lessius & alij 5. p. 2. tr. 12. ref. 4. Similiter qui ex voto, vel pœnitentiâ tenetur recitare coronam B. Virginis, satisfacit, etsi cū magnâ, nec necessariâ, interruptione id præstet. Sanchez. p. 4. tr. 4. ref. 17.

15 Qui deditâ opera mutat officium, vt si pro officio de feriâ dicat de aliquo Sancto, non peccat mortaliter. Quia hoc non pertinet ad substantiam recitationis officij, sed tantùm ad modum.

dum. Lessius & alij 13. p. 2. tr. 12. ref. 16 Quando chorus est impeditus, etiam ob frigus hiemale, si officium canatur in sacristiâ, satisficit obligationi, etiam si illa non esset planè coniuncta cum Ecclesiâ. Castrop. & Bonacin. p. 6. tr. 8. ref. 13.

17 Qui recitant officium etiam in choro extra horas præscriptas, si scandalum absit, non peccant mortaliter. (Layman & alij 3.) Nec qui recitant Matutinum sequentis diei, ante officium illius diei persolutum. Suarez & alij 3. Nec qui ordine præpostero recitat officium, aut partem illius. Quia ordo non est de substantiâ recitationis. Bonacin. & alij 4. part 2. tract. 12. ref. 14. 15 & 16.

18 Ab horâ quartâ post meridiem licet dicere Matutinum sequentis diei. Filliuc. Imò & ab horâ tertiâ. Henric. & alij 2. etsi hoc alij non probent. *ibid.* ref. 39. Quòd si quis legeret horâ secundâ, satisficeret præcepto, nec peccaret mortaliter, etiam si nondum legisset vespertas eiusdem diei. Iusta autem causa est, & quæ ab omni culpâ excuset, si scholasticus horas differat in tempus vespertinum, quia matutinum studiis aptius

aptius est. Sanchez. *part. 4. tract. 4. ref. 9.*

19 Qui non potest ratione infirmitatis, puta febris, recitare horas tempore debito, v.g. vesperas post meridiem, & alias horas ante meridiem, probabile est, nō teneri præuenire, vel vesperi omnes legere. Canus & alij 3. *ibid. ref. 10.*

20 Qui recitat cum alio habente privilegium vtendi Breuiario breui, vel dicendi horas ante tempus, satisfacit. Henriq. & Portel *p. 2. tr. 12. ref. 35.*

21 Qui est impotens solus recitare horas, non tenetur recitare cum socio. (Sancius) saltem quando non est solitus cum socio legere. (Lessius.) Sed quamuis teneretur, non tamen obligaretur socium ad hoc pretio conducere, etiam beneficiarius (Bonart.) consulendum est tamen vt faciant *p. 4. tr. 4. ref. 221.*

22 Qui dubitat an psalmum aliquem, vel horam omiserit, non tenetur repetere, si probabilem habet coniecturam se dixisse, vtpote quia propositum attendendi habuit, & horas se incepisse meminit, & librum tenuisse. Homobon *ibid. tr. 3. ref. 68.*

23 In recitatione officij, notabilis abscessio syllabarum, vel nimia celeritas in

Canen.

canendo, est peccatum veniale tantum, neque obligat ad officium denuotandum, nisi adsit contemptus, scandalum, aut notabilis corruptio verborum. Filius & alij 3 p. 2. tr. 12. ref. 24 Qui omittit omnes horas canonicas unius diei, unum tantum peccatum committit. Quia septem horæ unum efficiunt officium. Suarez & alij 14. ibid. ref. 5. Idemque est de voluntate intermissione omittendi omnes horas, etiam diverso tempore habitâ: quia etsi plures sint volitiones, continuantur in externâ omissione, quæ unicum peccatum est. Bonart. p. 4. tr. 4. ref. 219.

25 Qui breviorum Horarum dimidiam partem omittit (Reginald. & alij 4.) maiorum verò Horarum, ut Martini, Laudum, Vesperarum quartam partem, censetur peccare mortaliter. (Ragucius) etsi alij excusent à mortali, si saltem vnus psalmus ex brevioribus Horis dicatur, ita vt non omittatur tota. Bonart. Generatim verò Suar. & alij 2. ad mortale requirunt, vt alicuius Horæ omittatur pars tanta, quæ æquualeat minimæ horæ. Etsi Marchin. etiam vnus integræ parvæ horæ omissionem, neget ad mortale sufficere, eo quod

quòd sit materia parua respectu totius officij. *p. 6. tr. 6. ref. 6. ibid. ref. 216. & p. 2. tr. 12. ref. 41.*

26 Sacerdos beneficiarius omittens horas, non peccat dupliciter ratione Ordinis sacri, & beneficij: quia vnicam violat virtutem, nempe religionem. *Salas & alij 3. p. 2. tr. 12. ref. 22.*

27 Omissio minor quàm vnus Horæ integræ, non obligat ad restitutionem, licet peccaret mortaliter; vt si quis omitteret Laudes Filliuc. & Bonart. etiam si fructus omissæ parti respondentes essent notabilis quantitatis. *Filliuc. & Bonart. Qui verò ex singulis aliquid omisit, non tenetur, quia lex pro singulis horis restitutionem definit. Bonacin. & alij ibid. ref. 26. & p. 4. tr. 4. ref. 120. & p. 5. tr. 5. ref. 54 & tr. 14. ref. 46. & 47.*

28 Omissionem officij per octo, vel decem dies in anno, non obligare ad restitutionem, affirmat la Cruz & Io. Henriq. sed an probabiliter, alij iudicent; & videtur contra expressam intentionem Ecclesiæ in Bullâ Pij V. *p. 2. tr. 12. ref. 34. & p. 5. tr. 5. ref. 24.*

29 Beneficiarius non recitans Officium primis sex mensibus, non tenetur iure naturali ad restitutionem. *Lessius*

& alij 6. quia obligatio recitandi horas, non est ex iustitiâ commutativa, sed ex religione. *p. 2. tr. 12. ref. 25.*

30 Qui habet beneficium curatum, aut simplex, si per multos annos sæpiùs omisit horas canonicas, nõ tenetur restituere nisi partem fructuum respondentem obligationi recitandi horas. Lessius & alij 11. *ibid. ref. 8.*

31 Beneficiarius, qui hodie supplet heternum defectũ in recitatione officij, non liberatur ab onere restitutionis, quia ex Bullâ Pij V. qui non recitat suo tempore, non facit fructus suos. Henrìq. et si id affirmant Molfes. & Bonacin. *ibid. ref. 24.*

32 Restitutio ex omissione horarum facienda est fabricæ beneficij, vel agris meliorandis, vel pauperibus, vel defunctis, per Missas, & suffragia. Filliuc. & alij *ibid. ref. 27.*

33 Qui occupatur pulsandis organis, thure præbendo, &c. dum horæ canuntur in choro, non tenetur recitare ea quæ tunc à choro dicuntur, et si ipse ea non audierit. Layman & alij 7. Idem est, si quis ut benè pronuntiet lectionem in choro iniunctam, occupatur in eâ prælegenda, dum chorum
ali

alia canit. La Torre. *ibid. ref. 13.*

34 Prælati Regulares grauioribus occupationibus non impediti, tenentur adesse choro, ad exemplum. La Torre. *ibid. ref. 38.*

35 Surdus tenetur recitare horas, sed non cum socio, etsi aliter non possit. Bonart. *p. 5 tr. 6. ref. 15.* Cæcus verò, vel Breuiario carens, qui memoriter nouit psalmos, non autem lectiones Matutini, vel Orationem, & Capitula, non tenetur solos psalmos recitare: quia soli psalmi non faciunt Horas. Filliuc. & alij 4. Idem dicendum, etsi sciret memoriter lectiones, vel capitula alterius officij: quia nemo tenetur dicere aliud Officium, nisi Officium currentis diei. Et consequenter qui haberet solum Diurnale, non teneretur recitare solos psalmos sine lectionibus, & responsorijs: quia etsi hæc sint minor pars Matutini, sunt tamen maximè principalis. Sancius. *p. 2. tr. 12. ref. 30. & 43.* Sed hoc intellige de Officio nouem Lectionum, non de officio trium, in quo defectus illarum videtur paruus. Sanch. *p. 4. tr. 4. ref. 225.*

36 Quando medicus dubitat an recitatio officij nocitura sit eggio, nõ tenetur.

tur recitare. Bonacin. & Castrop. Item, cui non licet per morbum maiorem partem Officij recitare, ad nihil tenetur; imò qui non potest Matutinum cum Laudibus: quia etsi non sit pars maior officij, est tamen prima, & præcipua. Castrop. & alij 2. *ibid.* ref. 225. & p. 2. tr. 12. ref. 28. & 29.

37. Potest Superior ex iustâ causâ cum suis Religiosis dispensare circa recitationem officij. Less. & alij 2. Item posse, ex priuilegio Clementis VII. concessio clericis S. Syluestri de Vrbe, occupatis prædicatione verbi Dei, audientiâ confessionum, vel etiam studio S. Theologiæ, assignare sex aut septem psalmos, cum septem *Pater noster*, vt bis symbolum Apost. vt ea recitent loco horarum canonicarum, tradit Rodriq. Non potest tamen Prælatus quidquam mutare in Breuiario, absque licentiâ Papæ: quamuis possit ex iustâ causâ dispensare semel atque iterùm, vt aliud officium dicatur, quàm quod habetur in Breuiario pro illo die. Suarez & alij 6. p. 2. tr. 12. ref. 19. & 36.

38. Qui non interest choro, vel processionibus in diebus Rogationum, non tenetur priuatim recitare Litanias.

Vasq.

Vasq. & alij 3. *ibid. ref. 42.* Sed contrariū est tutius & verius. Suarez & alij 5. p. 4. *tr. 4. ref. 226.*

39 Officium Defunctorum die 2. Nouembris dicendum, obligat sub mortali. Suarez & alij 24. *ibid. ref. 243.*

I

IEIUNIUM.

1 **S**exagenarij, licet robusti & vegeti, excusantur à ieiunio. Imò nonnulli DD. illos excusant à ieiuniis, quæ uouerunt certis diebus anni in totū vitæ tempus. Sanchez. Quæ vera sunt, etsi annus 60. tantūm esset inchoatus; (Sancius & Nald.) quia in fauorabilibus annus inceptus habetur pro completo. *p. 1. tr. 9. ref. 20 & p. 5 tr. 14. ref. 83.*

2 Licet ministrare carnes pueris ante septennium expletum, in diebus ieiunii; quia nullis legibus obstringuntur. (Sanchez & alij 6.) etsi tunc doli capaces sint. (Sancius, etsi alij hoc negent (Villalob.) Item licet eas ministrare Paganis, qui nullâ lege Ecclesiasticâ obligantur. Nec non perpetuò amentibus. Sanchez & alij. *p. 1. tr. 9. ref. 42.*

T 3

3 Nemo